

hamsaad doch voor alle Israëlieten Gods belofte geldt.

Deze naar ik meen eerlijke exegese slaat één van de grondpijlers van het Prae-advies en mitsdien ook van de „leeruitspraak“ van 1942 weg.

Rotterdam-W.

FRANCKE.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater.

Het is voor ons zeer leerzaam eens te zien, hoe een Barthiaanse geest als Fritz Lieb, den gang der Russische communistische revolutie taxte.

Wat daar in Rusland aan socialistisch succes wordt verkregen — althans volgens de bewering — lijkt den mannen en vrouwen van onze „partij van den arbeid“, ook de Christelijke historisch nog denkenden, immers zeer waardevol, belovend een door hen gewenschte toekomst.

Ik zeg hier niets te veel en ten bewijze daarvan moge gelden, wat de heer Hofstra — socialistisch belasting deskundige o.m. zegt in zijn onlangs verschenen interessante werk: „Socialistische belastingpolitiek“. Ik kom nog wel eens op dit werk terug. Nu alleen dit. Als hij heeft opgemerkt dat de vraag: wat zal ik met mijn geld doen, door den staat wordt beantwoord en niet door den burger zelf, zegt hij: Ruslands voorbeeld werkt hier. „Voor wie niet ziende blind en hoorende doof is, is de technische superioriteit van het beginsel der ordening boven dat van de vrije concurrentie toch wel overduidelijk door Rusland bewezen“ (blz. 105).

De zich noemende belijder van den Christus, Fritz Lieb, is dit volkomen met hem eens.

Eens zei een vrijzinnig staatsman, in de dagen dat Viviani had uitgeroepen: wij hebben den arbeider den hemel ontroofd, wij moeten hem een op aarde terugschikken: zie naar Frankrijk.

Thans zegt men: zie naar Rusland, nu de tijd der wilde bloedige revolutie voorbij is, want, dus zegt de heer Hofstra, zoiet kost te veel bloed.

Het groote heil, het socialistisch paradijs kan ook bereikt langs geleidelijken, „democratischen“ weg. Ook langs den „roomsch-rooden weg“.

Ge ziet wel, dat wij er allen groot belang bij hebben het Russisch experiment te leeren kennen en dat met den bril van een Fritz Lieb op den neus. Wij weten dan meteen, wat wij aan zulk een profetie en aan zijn profetie hebben.

De revolutie in Rusland is eerst alleen materialistisch-marxisme. Eerst dus alles afbraak, het wegvagen der oude „kapitalistische samenleving met „liquideering“ van den adel en de burgerij. Liquideering — vreeslijk euphemisme —; het beteekent ontkenning van alle boze hartstochten, het loslaten van den tot wild beest geworden mensch, het uitmoorden van de bovenlaag der maatschappij, want men wil een klassenloze maatschappij. Al het oude moet verdwijnen. De revolutie begint weer met het jaar één.

Weg met de Kerk en den godsdienst — dien opium voor het volk —; weg met het huwelijk — echtscheiding moet gemakkelijker zijn dan het koopen van een postzegel; vrijheid der vrouw, die niet aan huis gebonden mag zijn; afdrifving van de vrucht wetten en wetenschappelijk geregeld; weg met elken moreelen band: seksuele gemeenschap volkomen vrij, even onschuldig als het drinken van een glas water; de glaswater-theorie, die later door Lenin werd veroordeeld, omdat een gezond mensch zijn dorst toch ook niet ging lesschen, door te gaan drinken uit een straatrui. Maar dat was later.

Weg met het gezin. Niets was toch kleinburgerlijker dan dit. De kinderen hooren in het staatsinstituut; vader en moeder in de fabriek en in de vergadering.

Weg met de oude kapitalistische leerschool of luisterschool. De school moet zijn het kindertehuis.

En men zou dadelijk invoeren al de nieuwe Amerikaansche, Duitse, Belgische snuffjes; de werkschool, direct verband houdende met de fabriek, de productie, den „arbeid“.

Men weet dat deze snuffjes ook ten onzent als „onderwijs-vernieuwing“ zijn of worden aangevoelen.

Bijv. de „centres d'interet“ — het onderwijs gerangschikt om één enkel ding als de „koe“. Aan die koe — aan welke grootheden in een bekend modern schoolboek een ode is gewijd, beginnende met den schoonen aanhef: O, koe, en die de kinderen dan in alle vakken wijs maakt.

In Rusland werd als zulk centrum gekozen: Lenin.

Weg de geschiedenis; het eerste tijdvak is volgens den soffetwize Pokrowsky, het oercommunisme in het heidendom. Dan springt men negentien eeuwen als waardeloos over en begint eigenlijk met het jaar der revolutie, 1917, d.w.z. het jaar één. Weg ook met het vaderland. Men zingt de „internationale“ welgemeend, want Sovjet Rusland kent geen grenzen. Heel de wereld behoort aan Marx.

Tenslotte weg met den enkelen mensch; leve de massamensch. Wat is de mensch meer dan een toevallig saamgeratte verdikking in de amorphe massa; een hoopje stof, toevallig georganiseerd. Zoo leerde het Bucharin.

En wat was gemakkelijker dan dien mensch in de massa te vormen zoals de leiders dat willen? Een stuk mechaniek; men drukt op den knop der dictatuur; het wordt zoals men het behoeft.

Over den mensch behoefde niet te worden gedacht. Waar het op aankwam — dat was de machine, de techniek.

Alzo sprak de hoogmoedigste mensch der gansche geschiedenis: de materialistische Marxist.

Hij zou alle ordinantiën Gods in eens als waardeloos goed opzij schuiven.

Stouter dan ooit wordt hier geroepen; laat ons hunne banden verscheuren en onze touwen van ons werpen.

Maar ook geldt hier onmiddellijk: Die in den hemel woont zal lachen, de Heere zal hen bespotten.

De historie heeft slechts zelden een schouwspel doen zien, zoo goddeloos en daarna zoo belachelijk.

Want God de Heere neemt Zijn ordinantiën niet weg. Zij zegenen als wij gehoorzaam zijn. Gaan wij er tegen in, wij stooten er ons tegen te pletter.

Want alles liep in de war en er kwam een verwoesting over het leven, die de heeren en dames van den materialistischen Marx zelve bedreigde.

Lenin klaagde: de jeugd wordt wild. Het aantal afdrifvingen werd in de groote steden veel grooter dan dat der geboorten. Een verwilderde kinderenbende maakte de straten en wegen onveilig. Men had machines, maar geen geschoolde werklieden, men had scholen, maar er werd niets geleerd. Heel de maatschappij werd ontwricht. Alle gezag was weg. De ergste tyrannie werd machteloos.

Toen gingen de bluffers retireeren. En nu begint de tijd van welken Fritz Lieb gaat roemen. Vooral na 1935. Het Marxisme wordt „dialectisch“. Dialectiek is niets anders dan redenerkunst; in onzen tijd is het zwart wit en wit zwart praten, of ja en neen zeggen tegelijk.

Men ontdekte eensklaps, dat Marx en Lenin heel iets anders bedoelden dan zij het hadden gezegd. Men koos nu een heel andere „generale linie“. De oude werd „Trotskistisch“.

Was dit een erkenning van ongelijk? Heelemaal niet. Men werd nog hoogmoediger. Want al die ellende, die men zelf in het leven riep, was nog een overblijfsel van de kapitalistische domme maatschappij.

Men ontdekte zelfs de wonderlijkste dingen. Vooral Stalin was de groote Columbus.

Hij ontdekte, dat de nieuwe sovjet-maatschappij, volgens Marx rusten moet, op den grondslag door het humanisme in de eeuwen voor de revolutie gelegd. En Fritz Lieb staat in extase.

Hij ontdekte het gezin. Op een goeden dag reisde Stalin naar zijn moeder in Georgië. En heel de sovjet-ers jubelde: Stalin heeft zijn moeder lief. Het gezin, waarin de kinderen hun ouders eeren is er nu. De sovjet-familie. En Lieb jubelt mee, vol verbazing. Hij ontdekt dat men aan een machine niets heeft, als er geen mensch is die haar kan bedienen. Alle sovjet-bladen zijn buiten zich zelf van verwondering. En Lieb bewondert. Nooit zoo iets gehoord. Hij ontdekt, dat er menschen moeten zijn voor de fabriek en het leger. Weg dus met de afdrifving. Nieuwe verbazing. Fritz Lieb slaat een gat in de lucht.

Stalin en zijn mannen — het is nu 1935 — ontdekken het vaderland en de liefde voor het oude Rusland. En zijn historie.

Men mag niet meer smalen over het feit, dat het Christendom in Rusland voet kreeg. Dat was toen goed. Eere weer aan Peter den Groeten, en aan Iwan den verschrikkelijke, den grooten Tsaar aller Russen.

Een sovjet-dichter durfde nog te spotten: Der alte Glaube war betrunken Und der neue war's noch mehr.

Maar dat bekwaam hem niet al te best.

Stalin ontdekte, dat hij behoefte had aan een deugdelijk kader. Hij ontdekte de school, met discipline en autoriteit voor den onderwijzer. Hij ontdekte de zelfstandige Universiteit. Hij ontdekte, dat de arbeider beloofd moest worden naar bekwaamheid en ijver. Dat een mensch moet willen leeren als hij wat weten wil en wat zal kunnen.

De geestelijke arbeid moest hooger worden beloofd dan gewone handenarbeid.

Ja, nu het toppunt aller ontdekkingen. Stalin zeide op een vergadering: het gaat om den mensch. Dien ontdekte hij. En de ontroering, dus vertelt Lieb, was groot. Hij is zelve ontroerd, diep bewogen.

Ten slotte komt het mooiste nog. Het communistische Rusland is een maatschappij zonder klassen. Zoo hoort het.

Maar is er wel „differentiatie“ — natuurlijk.

Luister maar: een groote opera-voorstelling in Moskou. De heeren in galakleeding, de dames in elegante japonnen en een hooggeschaafde toon in alles. Dit is alleen, zegt Lieb, voor de hooge ambtenaren, natuurlijke, en de professoren en zoo. Dus klassen? O, neen, differentiatie....

Geen klassen, want elke sovjet-burger kan immers die hoogte bereiken, althans als hij communist is. Is Fritz Lieb, die dit alles als een groot wonder vertelt, ter goeder trouw? Hij leeft en werkt in Zwitserland, waar de eenvoudigste jongeman kan opklimmen tot president der republiek. Dat moet hij weten. Hij leeft in een land van Westersche beschaving. Hij kan al de wonderen, die hij in Rusland ziet, ontdekken, dagelijks om zich heen zien. Is zulk een man ter goeder trouw?

Hij is een valsche profetie. Vooral als hij concludeert: al dat moois, al die socialisatie-wonderen heeft het prachtige sovjet-Rusland. Als nu nog maar even erkend wordt, dat het de Christus is, Die voor ons het hoogste moet zijn, en dat Hij verwerkt het nieuwe, nu reeds door het dialectisch marxisme gesticht paradijs, dan is alles in orde. Socialisme en Christendom zijn dan één. De vrede op aarde is er voor altijd.

De roedgardisten zien, als hun machinegeweer zijn werk heeft gedaan. Zijn zachte weeke gestalte naderen.

Het heerlijke sovjet-land komt er wel. Overal. Maar eerst natuurlijk de dictatuur van het proletariaat. En dat is allicht ook ons voorland, als ook de Christus-belijders vol verwachting gaan zien naar den staat. Den roomsch-rooden staat.

Met vr. gr. en heilbede, Uw toegenegen

MARNIX.

Bavinck's vlucht in het „misverstand“.

We melden wat de H.H. Bavinck-Wiersinga c.s. in tweede instantie aan de bladen schreven over (of liever: naar aanleiding van) hun revolutie — beschermend schrijven over Indië. Ook anderen blijken

daartegen bezwaar te hebben. We lezen in de Nieuwe Drentsche Courant:

Wanneer Prof. Bavinck echter spreekt van een misverstand dat zou zijn gerezen, van een (onjuiste) meening, die zou hebben postgevat, alsof hij en de zijnen „aangaande de principiele zijde van dit vraagstuk denkbeelden zou koesteren, die geheel afwijken van wat gewoonlijk onder ons geleerd wordt“, dan bestrijden wij dit.

Er is onzerzijds geen misverstand. Prof. Bavinck's opvatting is inderdaad in strijd met de anti-revolutionaire en christelijke-historische beginselen, die, naar onze vaste overtuiging, in de Heilige Schrift grond zijn.

Misverstand is er alléén bij Prof. Bavinck en de predikanten die met hem hun sympathie betuigen met de brochure van Ds v. d. Brink. In dien zin namelijk, dat zij niet zien, hoezeer zij principieel de revolutie bijvallen.

De tirade over de ingeslopen „verkeerde voorstellingen“ (moest men zich niet liever terugtrekken als men in een zoo critisch tijdschrift in een zoo principieel wereldgeding het christenvolk voor de revolutionairen heeft willen winnen onder argumentatie ~~dat~~ verkeerde voorstellingen?) kan de N. Dr. Cr. ook niet bekoren:

Prof. Bavinck c.s. betrouwen, dat er in bedoelde brochure „enkele verkeerde voorstellingen van zaken blijken te zijn opgenomen“.

Welke verkeerde voorstellingen, dat wordt niet gezegd. We moeten er naar raden, en zullen wel niet ver mis zijn, als we denken aan de apert onjuiste beweringen over Nederlandsche uitbuiting, over knoerij bij de rubberrestrictie e.d. Waarom noemt de schrijver deze onjuistheden niet met name? Eer is teer. Ook de eer van onze wettige Overheid, die werd aangetast.

Wat het principiele geding betreft:

Hoofdzaak is, dat Ds v. d. Brink, nog wel met een beroep op Rom. 13, de revolutie goedpraatte en dat Prof. Bavinck en anderen hem daarin bijvielen.

Ds van den Brink redeneert aldus: Wij hadden in Indië gecapituleerd voor Japan. Ons gezag was er dus niet meer. Na de verdwijning van het Japanse gezag kwam er een revolutionaire groep, die naar de macht greep en in haar poging slaagde. Daarmee was het nieuwe bewind tot Overheid geworden en we moeten dit feit verdisconteren in onze politiek.

Ds van den Brink vergist zich. Na de capitulatie zat onze wettige Overheid in Londen. En het door de Koningin aangestelde rechtstreeksche bestuur zat in Australië. Er was geen „gezagsvacuum“.

Als Ds v. d. Brink gelijk had, dan moeten we maar nooit meer praten over de koninklijke belofte aan Indië op 7 December 1942. Want dan had H. M. niets te beloven.

Dit laatste argument is verbluffend van eenvoud. Voor het overige trekt het blad dezelfde parallel als het onze destijds:

Als Ds v. d. Brink gelijk had, dan zou Mussert eer wettige regering gevormd hebben, wanneer hij er bij atocht van de Duitschers er in geslaagd was, met behulp van de aan zijn aanhangers afgestane wapenen, een staatsgreep te forceren voor onze regering hier terug was. Dan zouden onze Koningin en Haar ministers in zoo'n geval door vreedzame onderhandelingen met de wettige Mussert-regering tot een oplossing van het „Nederlandsche probleem“ hebben moeten komen.

De parallel is duidelijk. We lezen verder:

Het spijt ons, dat Prof. Bavinck en de zijnen op dit cardinale punt, dat in tal van dag- en weekbladen is bestreden, niet principieel van gedachten zijn veranderd. Want wel wordt gesproken van gezag, maar dan toch telkens zoo, dat de Soekarno-regering gezien wordt als „het in Indonesië zelf gewortelde gezagsorgaan“, waarmee het Nederlandsche gezag, aan hetwelk ook nog een zeker „aandeel in de gezagsstructuur“ toekomt, tot samenwerking moet komen.

Dit noemt Prof. Bavinck „het gezagsprobleem juist stellen“.

Erkend wordt, dat de zoogenaamde republikeinsche regering geen einde kan maken aan het banditisme en terrorisme, waaronder de bewoners van Java thans zoo zwaar lijden. Met andere woorden, dat deze „regering“ machteloos is en dat het geboeië baas is.

Prof. Bavinck wil, dat onze jongens op Java nu deze schijnregering in het zadel zullen zetten. Ze moeten zegt hij, in samenwerking met drie groepen in de Republiek (met een hoofdletter!), die hiertoe bereid zijn, aan de misstanden een einde maken. Wel te verstaan: na bereikte overeenstemming.

Tot zoo lang moet de geterroriseerde bevolking van Java maar geduld hebben.

Als onze jongens, die kereels van het Batavia- en het Soerabaja-front, het beste bloed dat Nederland bezit, dan onder zware offers de terreur gebroken hebben, dan zullen ze de resultaten van hun heldenmoed niet overdragen aan H. M. de Koningin en Hare dienaren, maar aan den strooman Sjahrir. En achter Sjahrir staat Soekarno, de dictator. En achter Soekarno, de sinistere figuur van Tan Malaka, de man van Moskou.

Natuurlijk willen de heeren Bavinck, v. d. Brink, Verkuyl, Wiersinga, c.s. deze consequenties niet. Dat maakt in de uitkomst geen verschil. De revolutie ontwikkelt zich altijd in de richting van den Jacobijn. De Girondijn, die het zoo goed bedoelde, wordt onvergelepen.

Wie tegen dit vreeselijk uiterste stelling wil nemen, denke aan de oude spreuk: Wedersta het begin!

Dat begint hier in de dwaling omtrent het gezag, welke opnieuw blijkt uit Prof. Bavinck's verklaring.

Het is volkomen juist. En het is zielig, de synodocratische pers bij dit alles te zien. Grootvorsten in het schorsen, en telegrafeeren en zoo, verzwijgen

de namen
En de re
nog hun

Uit „H
Het al
door de
van hen
Het wa
Vrijheid
Soekarno
Mussert
Vind m
zakt door
sert of M
tegen l
ren nu
meer.

Tweetal
Zalk en V
de Haan
Beroepen
Wormerve
Deventer
Eindhoven
Mussel, ca
Rijnsburg
Oldenzaal
Deilzijl, ca
Wapenveld
Oldehove
Aengeno
Utrecht, H
Redankt
Hilversum
Harlingen
IJmuiden
Westerend

VERSLA
DE GEI
NEDERJ
TE GRO

Nadat de
is vergader

Arond-ve

Gezonger

Markus 13

De aan

gekeurd.

Ds H. M

het verzoek

de verhou

Overheid“.

De Com

le, dat e

zondige b

den aloude

bewaard, e

Gereformee

doeling aan

Ze dat de

comie van

plaatselijke

mer verzoek

weldadighe

hebben ver

burgerrecht

van contra

welke beke

door de be

vrijmaking

is:

Je, dat va

op bovenge

heid, onze

namelijk: I